

jo, at sent er bedre end aldrig. Jeg ved ikke, hvornaar det ærede Medlem har ventet, at jeg skulde fremsætte dette Lovforslag. Vi havde jo Rigsdagen inde i Sommerhalvaaret, men da var der formentlig ikke Tid til at behandle det. Jeg har fremsat Forslagene, saa hurtigt jeg var i Stand til at gøre det, og det er, som det ærede Medlem vil vide, allerede nogle Maanedre siden, Lovforslaget blev fremsat. Jeg maa gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at jeg ikke har haft den Ære at være Minister et helt Aar endnu; derimod har det ærede Medlems Parti dannet Regering i 7 Aar, og det ligger da nær at spørge: Hvad foretog denne Regering og dette Parti sig, der nu bebrejder mig, at der er gaaet omtrent 1 Aar, siden jeg blev Minister, uden at vi er naaet til Færdigbehandling af Loven, med Hensyn til disse Love? Dette, som jeg omtalte forleden, at de lod dem fuldkommen sygne hen, saa at de til sidst var ubrugelige. Det ærede Parti lod Maksimum for Laaneværdien endog i 1917 staa paa 12 000 Kr., det var alt, hvad de foretog sig. Det forekommer mig derfor ikke, at det ærede Medlem skulde rette Bebrejdelser mod mig, fordi jeg har ventet for længe med Fremsættelsen af Lovforslagene. Det vilde være umuligt at faa vedtaget Love, der kom til at virke i det Finansaar, som nu er udløbet. Og gaar det, som det ser ud til, at vi med Tilslutning fra alle Partier i dette Ting faar Lovene vedtaget, vil de komme til fuld Anvendelse i det Finansaar, der lige er begyndt.

Det ærede Medlem udtalte dernæst, at der syntes at være to Retninger, een Retning, som ikke ønsker at føre Ungdommen tilbage til Jorden, og en anden, som naturligvis i høj Grad ønsker det. Det forekommer mig nu ikke, at det ærede Medlem skulde fortsætte ad den Vej: at prøve at sætte Skellene op, og det ærede Medlem har slet ikke Holdepunkter for en saadan Betragtning i de Udtalelser, jeg har fremsat i Folketinget ved Lovforslagets Forelæggelse. Jeg har sagt: jeg opfordrer ikke de unge til at tage fat under disse Forhold, men det er Tilbud, som hver især maa overveje, om de kan benytte, og jeg lægger ikke Skjul paa, at for mig stiller det sig meget tvivlsomt, om det ikke var bedre for den unge virkelig kvalificerede Mand, den unge Mand, der har lært at arbejde og har lært Landbrug — for det skal der ogsaa til — og har lært at leve økonomisk, at han ventede 1 Aar eller 2 i Stedet for at styrte til netop nu paa det

allervanskeligste Tidspunkt, da der er Vanskeligheder, som sandsynligvis vil være i ikke ringe Grad formindskede, naar vi kommer et halvt, et helt eller to Aar frem i Tiden. Det er ejendommeligt, at medens vi havde en Række af Aar, hvor der var udmærkede Betingelser for at oprette Husmandsbrug — og det har vi haft, tager vi de 10 Aar før Verdenskrigens Udbrud, var der glimrende Betingelser for Husmændene —, oprettede vi vel Husmandsbrug med Statsstøtte, men den Gang var der ikke nogen hæslblæsende Jagen efter at forcere Arbejdet. Men nu, da vi har vedtaget Loven om Len og Stamhuse, nu, da den kan komme til — det kunde den ikke sidste Aar — at virke med stor Vægt, nu, da de store Arealer bliver stillet til Raadighed og de store Midler i Jordfonden kommer til Anvendelse, og vi derligere vedtager denne Lov, er der en Lyst til at overbyde til Stede.

Og saa kommer dette: Der er nogen, der stadig holder igen! Jeg indrømmer, der kunde godt være Grund til at holde igen; jeg ønsker ikke at have Ansvaret for at have opfordret en ung Mand til at træde ind i en saadan Virksomhed allerede i Aarene 1920—21, jeg tror nemlig, det er overordentlig vanskelige Aar. Og hvis den unge Mand beder mig om et personligt Raad efter disse Loves Vedtagelse, vil jeg sige, at han først og fremmest selv maa skønne over det, men ikke stole paa, fordi Rigsdagen har vedtaget disse Love, og Landbrugsministeren har tiltraadt dem, at Tidspunktet for at begynde en saadan Virksomhed netop nu er inde.

Naar det ærede Medlem var inde paa en smuk Omtale af Husmandshjemmets Kvinder og en Opfattelse af deres Virksomhed, som jeg fuldt ud deler, og derunder nævnte, hvor mange Stuer der burde være i saadanne Hjem, og at man ikke skulde være saa bange for at bygge, saa at der kunde blive ordentlige Hjem for Husmændene, forekommer det mig, at vi her er inde paa et Omraade, vi helst skulde holde os borte fra. Thi det er ikke Lovgivningsmagtens Opgave at bygge Hjem for de enkelte, det er de to, Mandens og Kvindens Opgave at bygge deres Hjem, og det er ikke vor Sag her at drøfte, hvor mange Stuer de skal have for at kunne leve menneskeværdigt. Hvis vi fortsætter paa den Maade, ender det med, at hele vor Husmandsstand faar den Opfattelse, at den er berettiget til Statshjælp og Statsforsorg, men det er jo det store og stolte ved Husmandsbruget i dette Land og ved de 120 000 Husmænd, at de ikke blot har be-